این صفحه پیام‌ها، متن‌ها، عکس‌نوشت‌ها و خبرهای کوتاه منتشر شده در فضای مجازی را بازنشر می‌دهد. تلاش بر این است که دیدگاه‌ها و نظرات کاربران اندیشمند شبکه‌های اجتماعی در عرصه مکتوب هم دیده شود.

آیینه نفس

مقدمات لذت در نماز

آیت‌الله بهجت (ره):

این احساس لذت در نماز، یکسری مقدمات خارج از نماز دارد و یکسری مقدمات در خود نماز. آنچه پیش از نماز و در خارج از نماز باید مورد ملاحظه باشد و عمل شود این است که انسان گناه نکند و قلب را سیاه و دل را تیره نکند و معصیت، روح را مکدّر می‌کند و نورانیّت دل را می‌برد. و در هنگام خود نماز نیز انسان باید زنجیر و سیمی دور خود بکشد تا غیر خدا داخل نشود، یعنی فکرش را از غیر خدا منصرف کند.

منبع: کانال تلگرامی «آیت‌الله بهجت(ره)» به استناد کتاب «برگی از دفتر آفتاب» صفحه ۱۳۳

اشتباه فاحش روزنامه جمهوری اسلامی!

احمد زیدآبادی با انتشار تصویر فوق نوشت: تصویر فوق، مربوط به دختربچه‌ای در شهر طالقان افغانستان در سال ۲۰۱۱ است. تمام اعضای خانواده دختربچه بر اثر «حمله اشتباهی» جنگنده‌های ناتو در آن سال به قتل رسیده بودند. مردم طالقان در اعتراض به آن حمله و حمایت از دختر بی‌پناه، به صورت فوق گرد هم آمدند. حالا پس از گذشت ۱۰ سال از آن تاریخ، روزنامه جمهوری اسلامی همان عکس را در صفحه نخست خود منتشر کرده و در زیر آن نوشته است: «آغاز به کار فروش دختر بچه‌های خردسال در شرایط سنی یک تا ۱۰ سال به عنوان کنیز (برده زن) در بازارهای برده‌فروشی استان‌های غزنی و ننگرهار توسط امارت اسلامی افغانستان!»

چالشی جدی در برنامه‌ریزی آموزش‌وپرورش ایران

اکانت توئیتری مرکز پژوهش‌های مجلس در توئیتی با استناد به یکی از گزارش‌های کارشناسی این مرکز با عنوان «آسیب‌شناسی سیاست‌گذاری آموزش و پرورش در قوانین برنامه‌های توسعه و عمرانی» توئیت کرد: از چالش‌های برنامه‌ریزی در آموزش‌وپرورش ایران، عدم دسترسی به اطلاعات به روز، شفاف و دقیق است که این موضوع در مسئله کمبود معلم و برنامه‌ریزی نیروی انسانی در دهه اخیر، نمود پررنگی داشته است. قانون برنامه هفتم توسعه نباید به روال سابق، بر آمار ناقص استوار شود.

تمدن نوین اسلامی به شرط اخراج توحش

سیدرضا میرجعفری توئیت کرد: غرب بخشی از تمدن اسلامی را برای خود دزدید و به جایش توحش غربی را به نام اسلام برای ما در منطقه به ارمغان آورد. هر وقت تمدن و مدنیت خود را بازگردانیم و توحش را بیرون کردیم، تمدن نوین اسلامی را خواهیم دید.

تصویر منتخب

رنگ‌وبوی دیوان لسان‌الغیب در تایم‌لاین توئیتر

در رثای درخشان‌ترین ستاره فرهنگ فارسی

با فرارسیدن ۲۰ مهر که به عنوان روز حافظ نامگذاری شده است، تایم لاین توئیتر رنگ‌وبوی دیوان حافظ به خود گرفت. کاربران این شبکه اجتماعی با توئیت‌هایی ضمن بازخوانی ابیاتی از دیوان حافظ از لذت‌های شعر حافظ گفتند. کاربران حافظ را فراتر از یک شاعر و دیوان او را فراتر از یک دیوان شعر معمولی دانستند و از عزت اشعار حافظ نزد ایرانیان سخن گفتند. آنها ابیات حافظ را ابیاتی زنده دانستند که گاه سرنوشت‌ساز است و موجب تغییر مسیر زندگی انسان‌ها می‌شود. در ادامه به مرور بخش‌هایی از توئیت‌های کاربران به مناسبت روز حافظ پرداخته‌ایم.

■ **سیدمرتضی فاطمی:**
روز عالیجناب حافظ است. یک بیت از لسان‌الغیب همدیگر رو مهمان کنیم. خودم: ناامیدم مکن از سابقه لطف ازل/ تو پس پرده چه دانی که که خوب است و که زشت.

■ **شهاب اسفندیاری:**
حافظ، تنها نامی در تاریخ ادبیات ما و دیوان او صرفاً اثری در کتابخانه شعر ایران‌زمین نیست. اعجاز حافظ این است که هنوز در زندگی روزمره ساری و جاری است. ابیاتش قدرت دارند. به صورت «زنده» اثر گذارند. گاه «سرنوشت‌ساز» هستند. لااقل مسیر زندگی مرا که سال‌ها پیش تغییر داد... #روز_حافظ

■ **عبدالله گنجی:**
بی مزد بود و منت هر خدمتی که کردم/ یا رب مباد کس را مخدوم بی عنایت
رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس/ گویی ولی‌شناسان رفتند از این ولایت
#روز_حافظ گرامی باد

■ **حسین شادمهر:**
مردی ز کَنده‌ی در خیبر پرس/ اسرار کرم ز خواجه‌ی قنبر پرس
گر طالب فیض حق به صدقی حافظ/ سرچشمه‌ی آن ز ساقی کوثر پرس
#روز_حافظ گرامی باد

■ **محمد هاشم نعمت‌اللهی:**
عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت/ که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت
من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش/ هر کسی آن دِرَوَد عاقبت کار که کشت

■ **محمد چکشیان:**
حافظ بدون شک، درخشان‌ترین ستاره فرهنگ فارسی است. #امام_خامنه_ای
ای بی‌خبر بکوش که صاحب خبر شوی/ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
در مکتب حقایق پیش ادیب عشق/ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی
#بزرگداشت_حافظ

■ **سجاد خراسانی:**
خیلی‌ها عشق رو تعریف کردند اما ببینید حافظ درباره عشق چی میگه:
قلم را آن زبان نبوَد که سر عشق گوید باز/ ورای حد تقریر است شرح آرزومندی
#روز_حافظ

■ **احسان کرمی:**
تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار/ که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند
#روز_حافظ

■ **علی نوری:**
دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند/ واندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند
بیخود از شعشعه پرتو ذاتم کردند/ باده از جام تجلی صفاتم دادند
چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی/ آن شب قدر که این تازه براتم دادند

■ **پگاه ابوالحسنی:**
عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت/ که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت
من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش/ هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت! #روز_حافظ

■ **کمیل نیاکی:**
رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند/ چنان نماند و چنین نیز هم نخواهد ماند.
#روز_حافظ

نظریه‌های عجیبی از کائنات که هوش از سر شما می‌برد

کانال تلگرامی باشگاه خبرنگاران جوان طی مطلبی به نقل از «برترین‌ها» به بعضی از شگفتی‌های جهان اشاره کرد. در ادامه چندتایی از این شگفتی‌ها را آورده‌ایم: اطلاعات زیادی از کائنات داریم، اما به‌رغم تمامی این اطلاعات هنوز دقیقاً نمی‌دانیم در کائنات چه خبر است. خوشبختانه به لطف پیشرفت فناوری، دانشمندان پرده‌های بیشتری از رازهای کائنات برداشته‌اند. این شرایط باعث شده تا نظریه‌های جالبی درباره دلایل ایجاد کائنات مطرح شود. در این نظریه‌ها به آینده کائنات هم پرداخته شده است. این نظریه‌ها نه‌تنها برای دانشمندان، بلکه برای علاقه‌مندانی که می‌خواهند سر از اسرار کائنات دربیاورند هم جالب است. به همین منظور در ادامه با هم نگاهی به نظریه‌های عجیبی درباره کائنات می‌اندازیم که هوش از سر شما می‌برد.

■ **نظریه دنیای غشایی**

همان‌گونه که حتماً شنیده‌اید، در دنیایی سه‌بعدی زندگی حضور داریم. بر اساس این نظریه، در سه‌مسیر مستقیم حرکت می‌کنیم. در این بین نظریه‌هایی هم وجود دارد که از وجود بعدهای دیگری خبر می‌دهد. یکی از این نظریه‌ها، نظریه دنیای غشایی (Bran-World) است. در این نظریه بعد بالاتری هم وجود دارد که به آن «بالک» (Bulk) گفته می‌شود. دنیای سه‌بعدی ما در داخل این بعد بالاتر، شناور است.

این نظریه واقعاً عجیب‌وغریب است، اما با در نظر گرفتن نظریه دنیای غشایی می‌توان به پرسش‌های مهمی در فیزیک پاسخ داد. لیزا رندال (Lisa Randal)، از دانشگاه هاروارد و رامان ساندرام (Raman Sandrum)، از دانشگاه مِریلند، مدلی از دنیای غشایی را پیشنهاد داده‌اند که نامتقارن‌بودن نیروهای داخل اتم را دلیلی بر وجود دنیای‌های غشایی موازی با دنیای ما می‌داند. در حال حاضر دلایل محکم‌پسندی برای اثبات نظریه دنیای غشایی وجود ندارد. با این حال از آن دسته نظریه‌هایی است که به راحتی نمی‌توان از کنار آن رد شد.

■ **نظریه بیگ اسپلَت**

در آینده‌ای بسیار دور، کهکشان‌ها نهایتاً به اندازه‌ای از هم دور می‌شوند که نور یک کهکشان به کهکشان دیگر نمی‌رسد. با این حساب وقتی که ستاره‌ها سرد می‌شوند و می‌میرند، زمانی فرا می‌رسد که دیگر نور و گرمایی در کهکشان باقی نمی‌ماند. این شرایط باعث می‌شود کائنات، سرد و بی‌نور شود و در خلأ قرار بگیرد.

ممکن است با خود فکر کرده باشید که این وضعیت به معمای پایان همه‌چیز است. اما بر اساس یک نظریه جالب، چنین رویدادی می‌توان آغاز کائنات جدیدی را فراهم کند. این شرایط کائنات را در چرخه تکرار قرار می‌دهد. نظریه دنیای غشایی را که در بالا به آن اشاره کردیم به خاطر دارید؟

این شرایطی است که یک دنیای غشایی سرد و خالی با دنیای غشایی دیگری برخورد می‌کند. با در نظر گرفتن فراهم‌بودن زمان کافی، این اتفاق در نهایت رخ خواهد داد. نیل تاروک (Neil Tarok) و پل استِین‌هارت، کهکشان‌شناس‌های برجسته، بر این باور هستند که چنین برخوردی میان دنیاهای غشایی، انرژی لازم برای ایجاد یک کائنات جدید را فراهم می‌کند.

■ **نظریه چندجهانی**

بعضی از دانشمندان بر این باور هستند زمانی که کائنات ما در مرحله گسترش متوقف شد، فقط حبابی کوچک در دریایی بزرگ از فضای روبه گسترش بود. بر اساس نظریه چندجهانی (The MultiVerse)، کهکشان‌های دیگری هم در قسمت‌های مختلف کائنات دائماً ایجاد می‌شود.

این کهکشان‌ها، کائناتی چندجهانی را تشکیل می‌دهد. این نظریه به مجموعه‌ای فرضی از جهان‌هایی اشاره می‌کند که فضا، زمان، ماده و انرژی خاص خودشان را دارند. در هر کدام از این جهان‌ها، قوانین فیزیکی مشخصی وجود دارد. نظریه چندجهانی یکی از جالب‌ترین نظریه‌ها درباره کائنات به حساب می‌آید. این نظریه به دنیای ادبیات هم راه پیدا کرده و داستان‌های جالبی را سراغ داریم که در چندین جهان مختلف رخ می‌دهد.

■ **برداشت نادرست از جاذبه**

نظریه‌هایی که درباره کائنات وجود دارد وابسته به درک دقیقی است که از جاذبه داریم. جاذبه تنها نیروی فیزیک است که در ابعاد بسیار بزرگ در حد کائنات تأثیر می‌گذارد. با این حال جاذبه به تنهایی نمی‌تواند برای بررسی‌های مشخص نجومی توضیح داشته باشد. اگر سرعت ستاره‌ها را در گوشه‌وکنار کهکشان اندازه بگیریم، این ستاره‌ها بسیار سریع حرکت می‌کنند تا در مدار باقی بمانند. تنها چیزی که جلوی خروج ستاره از مدار را می‌گیرد، جاذبه کششی کهکشانی است که آن را مشاهده می‌کنیم. این شرایط برای کهکشان‌ها نیز صدق می‌کند. به عبارت دیگر جاذبه ماده مشهود، نیروی قوی برای نگه‌داشتن کهکشان‌ها در کنار یکدیگر است.

برای توضیح بیشتر درکی که از جاذبه داریم، دو راه‌حل وجود دارد. راه‌حل اول که در بین دانشمندان محبوبیت بیشتری دارد به ماده تاریک (Dark Matter) اشاره می‌کند. این ماده فقدان جاذبه را جبران می‌کند. در این بین دانشمندان دیگری هم بر این باور هستند که ما برداشت نادرستی از جاذبه داریم. این دانشمندان معتقدند تعریف فعلی ما از جاذبه باید با مفهوم جدیدی با نام دینامیک نیوتونی اصلاح‌شده (Modified Newtonian Dynamics) جایگزین شود. در حال حاضر اطلاعات کاملی از ماده تاریک و دینامیک نیوتونی اصلاح‌شده وجود ندارد. با این حال چه‌بسا مفهومی که فعلاً از جاذبه داریم نادرست باشد.

الکترومد پرشین در جنگ تحریم‌ها

آناهید محبی در توئیتی نوشت: برای عدم جابه‌جایی قلب حین انجام عمل از دستگاه تثبیت‌کننده بافت استفاده میشه که متأسفانه جزو دستگاه‌های تحریمی بود اما به لطف محققان شرکت دانش‌بنیان الکترومد پرشین تمام قطعات این دستگاه به صورت درون‌سازمانی تولید شد و به خاطر همین تحریم‌ها در روند تولید تأثیری نداشتن! خدا را شکر...

عکس شش برادری

غلامرضا خلیلی‌نیا توئیت کرد: یکی از زیباترین عکس‌های دفاع مقدس معروف به عکس (شش برادری) است؛ چرا که در عکس سه برادر بزرگ‌تر ایستاده و سه برادر کوچک‌تر زیر پای برادر بزرگ‌تر نشسته‌اند و از همه جالب‌تر اینکه پنج نفر به درجه رفیع شهادت و یک نفر به درجه جانبازی مفتخر گردیدند. مدیون شهداییم.

باید فکری اساسی برای دانشگاه کرد

رسول جعفریان در توئیتی نوشت: اگر دانشگاه بخواهد دانشگاه باشد و فقط کارگر فنی تربیت نکند، باید فکر اساسی کرد. شاید لازم باشد دو دوسته دانشگاه داشته باشیم. بخشی که صرفاً پژوهش‌های نظری دارد و بخشی که کارآفرین است و کارگر فنی تربیت می‌کند. یک کاری باید کرد. شما چه چیزی به ذهنتان می‌رسد؟

کانال توئیتری «مدرسه آزاد فکری» در واکنش به این توئیت نوشت: با احترام فراوان، یکی از مهم‌ترین عوامل افول دانشگاه در ایران همین نگاه بالا به پایین علوم مختلف به هم (کارگر فنی!)، تفکیک محکم میان علوم نظری و فنی و نهایتاً احساس استغنای علوم نظری از فنی (و بالعکس) است. در برترین دانشگاه‌های جهان، پیشروترین مطالعات نظری در تعامل با تیم‌های زبردست تکنیکی و ناظر به ابرمسائل تکنولوژیک پیگیری می‌شود و نیز آخرین ایده‌های تکنولوژیک در تناسب با دیدگاه‌های نظری شکل می‌گیرد. در جهانی که به سوی مرکزیت مطالعات میان‌رشته‌ای حرکت می‌کند صحبت از تفکیک دانشگاه‌ها حقیقتاً ایده نابی است!

نگاهی به بهترین دانشگاه‌های جهان بیندازیم از چین و هنگ کنگ تا اروپای غربی و کانادا و امریکا. همگی به صورت همزمان مقصد نخبگان فنی و نظری هستند و معمولاً این افراد در پروژه‌هایی جذب می‌شوند که بین دپارتمان‌های مختلف یا در تعامل با نهادهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در حال انجام است.

به تضییع افسارگسیخته حقوق عامه از سوی لابی‌گران پایان دهید

نصرالله پژمانفر، نماینده مردم مشهد، در توئیتی نوشت: کف نمره قبولی آزمون وکالت و کانون‌های صنفی، اگر ۸۰ درصد باشد ۵۰ سال و اگر ۹۰ درصد باشد، ۱۵۷ سال طول خواهد کشید که سرانه وکیل در کشورمان به سرانه ۲۰ اقتصاد بزرگ جهان برسد! باید به چرخه معیوب انحصار و فساد در عرصه خدمات حقوقی و تضییع افسارگسیخته حقوق عامه پایان داد. علی خضریان، دیگر نماینده مجلس نیز با اعتراض به حضور لابی‌گران مخالف طرح تسهیل مجوز کسب‌وکارها در توئیتی نوشت: حضور ذی‌نفعان در جریان تدوین طرح‌ها و لوایح در کمیسیون‌های مجلس امری پذیرفتنی است، اما این به معنای مجوز لابی‌های خارج از عرف در راهروهای مجلس نیست. با مسئول حراست مجلس درباره لابی سنگین برخی وکلا علیه طرح تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار صحبت کردم؛ این شکل از حضور نباید تکرار شود.

چگونه یک روابط عمومی بد باشیم؟

باشگاه روزنامه‌نگاران ایران نوشت: چه رازی نهفته است که مدیران برخی سازمان‌ها ناکارآمدترین نیروها را به عنوان مدیر روابط عمومی انتخاب می‌کنند؟ برای کله‌پا کردن یک سازمان الزاماً به تلاش‌های سازماندهی‌شده دشمنان و رقبا نیازی نیست. گاهی دوستان سازمان می‌توانند به خوبی از پس این کار بربیایند. باور نمی‌کنید؟

روابط عمومی بدی باشید و ببینید چه بلایی بر سر سازمان متبوع‌تان می‌آید. رسالت حرفه‌ای روابط عمومی‌ها تسهیل ارتباط میان سازمان‌ها با محیط درونی و بیرونی، مخاطبان، گروه‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر از سازمان، افکار عمومی، رسانه‌ها و سازمان‌های دیگر است.

روابط عمومی با ایفای نقش در اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی، ایجاد و حفظ ارتباطات دوسویه و تفاهم متقابل بین سازمان و مخاطبان و جلب اعتماد و مشارکت مخاطبان به سازمان، کمک به مدیریت برای همگام شدن با تغییرات محیطی، نزدیک کردن نگرش‌های مخاطبان با سازمان و متقابلاً نزدیک کردن اقدامات و نگرش‌های سازمان با مخاطبان به پویایی و رشد و توسعه سازمان و دستیابی به اهداف آن کمک می‌کند. این تعریف، بایدهای بسیاری را برای روابط عمومی‌ها رقم می‌زند اما در کمتر جایی از نبایدهای این حرفه سخن گفته شده است. روابط عمومی‌ها به دلیل چالش‌های متعددی که با آن روبه‌رو هستند خطاهای زیادی مرتکب می‌شوند؛ خطاهایی که در دنیا از آن به عنوان فجایع روابط عمومی یاد می‌شود و می‌تواند حتی به ورشکستگی و منحل شدن یک سازمان منتهی شود. اگر می‌خواهیم یک روابط عمومی خوب باشیم باید بدانیم روابط عمومی‌های بد چه ویژگی‌هایی دارند.

گوجه‌فرنگی‌های مرزن‌آباد

محمدرضا اخضریان، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران در کانال تلگرامی خود از شاخصه‌های سنجش جامعه نوشت. یادداشت او با اندکی تلخیص در ادامه از نظر می‌گذرد: برای سنجش دمای محیط، روش‌های گوناگونی را می‌توان برگزید؛ مثلاً می‌توان بر اساس قانون انبساط اشیا در هوای گرم، با میکرومتر، اندازه اشیای داخل محیط را در بازه‌های زمانی مداوم اندازه گرفت یا از میزان عرق کردن اشیا پی به گرم شدن محیط برد. روشن است که این کارها گرچه منطبق با دانش قابل ارزیابی است اما کمتر کسی است که چنین روش‌هایی را برای سنجش دمای محیط، معقول و معمول بداند. راهکار قابل پذیرش و توصیه بهره‌گیری از دماسنج است که اگرچه از میکرومتر دقت کمتری دارد اما برای همه یک شاخص ارزیابی خوب تلقی می‌شود. جامعه به‌عنوان یک مجموعه انسانی با فعل‌وانفعالات گوناگون، همانند هر محیطی نیازمند سنجش و ارزیابی محیطی است و چنین نیازی را می‌توان با ابزارهای گوناگون مرتفع کرد. به همین دلیل است که رویکردهای کمی در حوزه‌های علوم اجتماعی و انسانی نیز طرفداران زیادی داشته و شاخص‌ها و سنجه‌های متعددی طراحی شده‌اند و مؤسسات گوناگون نظرسنجی و اثرسنجی و ارزیابی عملکرد به کار مشغولند. آنچه در این مجال قابل گفت‌وگوست وجود برخی شاخص‌های ارزیابی اجتماعی است که همانند یک دماسنج عمل نموده و با سرعتی بالا نمره کارآمدی یک مدیر یا وزیر یا یک دولت و حتی یک نظام سیاسی را ارزیابی و اعلام می‌کنند و گرچه از جهت علمی کمترین اعتباری ندارند اما نقش افکارسنجی و ارزیابی عملکرد در سطح کلان را به‌سرعت انجام می‌دهند. اینچنین شاخص‌هایی که عمدتاً در حوزه عمومی قرار دارند ملاک مقایسه عامیانه جامعه میان دوره‌های گوناگون مدیریتی است که به‌خوبی در ذهن‌ها ثبت و تا مدت‌ها ماندگار می‌شود.

در طول سال‌های گوناگون، تجارب متعددی از این شاخص‌های عامیانه را تجربه کرده‌ایم. قیمت گوجه‌فرنگی یکی از این شاخص‌هاست که رؤسای جمهور را در ذهن عوام، ارزیابی کرده و امتیازبندی می‌کند. قیمت سکه و خودرو از همین دسته است. آزادراه تهران شمال و ضعف مستمر مدیریت ترافیک در میدان مرزن‌آباد که هر هفته با بخشی از سرمایه اجتماعی نظام بازی می‌کند و چند دهه است شاخص ارزیابی مدیریت دولت‌ها شده نیز از همین دسته است. بی‌تردید کسی نمی‌توان به دلیل ترافیک سنگین و ماندگار مرزن‌آباد یا قیمت گوجه‌فرنگی، دستاوردها و عملکردهای یک دولت را نمره‌دهی و ارزیابی علمی کند اما برای توده جامعه چنین ارزیابی ضرورتی ندارد. برای مردم، هر زمان که یک مدیر یا وزیر یا رئیس جمهور یا نظام توانست قیمت گوجه‌فرنگی یا ترافیک مرزن‌آباد یا امثال آن را در عمل مدیریت کرده و به‌جای کاهش سرمایه اجتماعی، رضایتمندی تولید کند آن مدیر یا دولت، کارآمد و اثرگذار تلقی خواهد شد. از لوازم حکمرانی شایسته علاوه بر توجه به شاخص‌های ارزیابی علمی عملکردها، توجه به حوزه عمومی و درک ضرورت‌های آن و یافتن شاخص‌های عامیانه در ذهنیت‌های اجتماعی و تلاش برای کسب امتیاز لازم از توده‌هاست که مستقیماً بر سرمایه اجتماعی دولت‌ها اثرگذار است.